

№ 26.

Warszawa, d. 27 czerwca 1925 r.

№ 26.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Warszawa, Krak.-Przedmieście 5 m. 4, tel. 114-26. Adres telegr.: „Metalowcy—Warszawa“.

Prenumerata wynosi wraz z przesyłką w kraju: Złp. 4 kwartalnie. Nr. pojedynczy gr. 40.

Członkowie Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych otrzymują „PRZEMYSŁ METALOWY” bezpłatnie.

**SZWEDZKIE
ŁOŹYSKA
KULKOWE**

SKF

**Warszawa
Kopernika 13
Telefon 12-14**

339

ZE SPRAW CELNYCH. ZAKAZ PRZYWOZU.

W № 61 „Dziennika Ustaw” z r. b. ukazało się rozporządzenie rady ministrów z dnia 17 czerwca r. b. w sprawie zakazu przywozu do naszego obszaru celnego niektórych towarów. Z wykazu tego w § 1 notujemy tylko towary, interesujące przemysł metalowy przetwórczy.

<i>Pozycja taryfy celnej:</i>	<i>Nazwa towaru:</i>
150 151 p. 3 również uwaga.	Wyroby z surówki czyli żelaza lanego (żeliwa). Wyroby kute tłoczone (prasowane) i wyciskane (sztancowane) z żelaza i stali, również z opłowaniami brzegami i bokami, lecz bez obróbienia, oprócz osobno wymienionych.
152 p. 1	Wyroby kotlarskie: zbiorniki, rezerwoary, konstrukcje żelazne, dźwigary mostowe, baseny, skrzynie i t. p.; wyroby z blachy żelaznej i stalowej, prócz wymienionych w poz. 154.
152 p. 2	Kotły parowe nierurkowe, również z przegrzewaczami.
152 p. 3	Kotły parowe rurkowe, również z przegrzewaczami, ekonomizery nawet z rurami żeliwnymi, ruszty mechaniczne.
152 p. 5	Skrzynki sekcjalne kotłów wodno-rurkowych.
152 p. 6	Części kotłowe osobno niewymienione, jako to: dna wygięte, siódła do kotłów sekcjalnych, nasady, zamykadła wszelkich typów i pokrywy włazowe i t. p.
152 p. 7, również uwagi I i II o ile odnoszą się do tego punktu.	Rury o osi prostej chociażby gwintowane, również z przymocowaniami łącznikami lub kołnierzami; łączniki do rur obrabione i nie, zakończenia oraz wszelkie kształtki do rur.
153 p. 2	Kłódki i zamki.
155 p. 1	Drut żelazny i stalowy.
również uwaga pod pozycją 155, o ile odnosi się do p. 1.	
156 p. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.	Wyroby z drutu żelaznego i stalowego,
również uwaga pod pozycją 156, o ile odnosi się do powyższych punktów.	
154	Wyroby z blachy żelaznej i stalowej o grubości mniej niż 4 mm.
158	Wyroby nożownicze.
169 p. 7	Maszyny do p. samia i do liczenia.
173 p. 3	Kołowce (welocypedy).
173 p. 8	Samochody osobowe,
również uwaga pod poz. 173 o ile odnosi się do tego punktu.	
173 p. 11b. 1)	Karoserje samochodowe osobowe.

§ 2. Rozporządzenie głosi, że towary wymienione w § 1 niniejszego rozporządzenia, o ile pochodzą i przychodzą z krajów, niestosujących u siebie zakazu przywozu towarów pochodzenia polskiego, zwalniane są od zakazu przywozu przez urzędy celne na podstawie świadectw pochodzenia, wystawionych podług ogólnych przepisów dotyczących świadectw pochodzenia (zaopatrzonych w wizę konsularną).

§ 3. Towary wymienione w § 1 niniejszego rozporządzenia, o ile pochodzą i przychodzą z krajów, stosujących u siebie zakaz przywozu towarów pochodzenia polskiego, mogą być przez ministra przemysłu i handlu zwalniane od zakazu przywozu w poszczególnych wypadkach lub w granicach pewnych kontyngentów, a to w zależności od tego, w jakim stopniu wpuszczane są do odnośnego kraju towary polskie.

§ 4. Kraje, do których stosują się postanowienia § 3 niniejszego rozporządzenia, ustalane będą przez ministra przemysłu i handlu w porozumieniu z ministrami skarbu oraz rolnictwa i dóbr państwowych.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie siódmego dnia po ogłoszeniu (t. j. d. 27. VI. 1924 r.).

Towary, objęte na mocy niniejszego rozporządzenia zakazem przywozu, mogą być przywiezione bez świadectw pochodzenia, względnie bez pozwoleń ministerstwa przemysłu i handlu w ciągu 15 dni od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, o ile towary te:

- a) zostały nadane do przewozu koleją, statkiem lub pocztą najpóźniej w przeddzień ogłoszenia niniejszego rozporządzenia, lub
- b) zalegają na polskim obszarze celnym w dniu ogłoszenia niniejszego rozporządzenia w celnych składach urzędowych, kolejowych i pocztowych oraz w składach nieurzędowych, pozostających pod zamknięciem celnym.

ZAKŁAD UBEZPIECZENIA OD WYPADKÓW WE LWOWIE.

Świadczenia socjalne, które na gruncie państwowości polskiej wybujały niewspółmiernie do kultury obywatelskiej i rozwoju przemysłu, obciążają dotkliwie kalkulację wyrobów krajowych i stwarzają warunki odgradzenia się wysokimi cłami od rynku wszechświatowego.

W lipcu r. ubiegłego pracownicy przedsiębiorstw przemysłowych zostali przymusowo ubezpieczeni od nieszczęśliwych wypadków w Zakładzie Ubezpieczeń od Wypadków we Lwowie. Ciężar ubezpieczenia całkowicie ponosi przedsiębiorstwo, a właściwie całe spo-

leczeństwo, gdyż przemysł odpowiednio obciążył koszt własny swych wytworów, nie mając innego pokrycia w kalkulacji, czy to drogą tańszych kredytów, tańszej robocizny, czy też powiększenia godzin pracy.

Akt przerwania pewnych wydatków na konsumenta w okresie inflacji był zjawiskiem normalnym, aczkolwiek bardzo niezdrowym, — obecnie zaś jest to wyraźnym niszczeniem życia gospodarczego i podkopywaniem dobrobytu kraju.

Staraniem przemysłowców jest wytwarzanie jak najtańszej, aby móc rozszerzyć rynek zbytu produktów, tak wewnętrzny, jak i zewnętrzny, dlatego też wszelkie czynniki, podrażające produkcję, winny być skrupulatnie rozważone przez sfery rządzące, zanim będą zastosowane w życiu.

Nie jest rzeczą nową w przemyśle ubezpieczenie pracowników od wypadków. Większość przezornych przedsiębiorstw ubezpieczało się w towarzystwach prywatnych od takich wypadków, które pociągały w większym lub mniejszym stopniu inwalidność lub śmierć przy pracy ich pracowników. Towarzystwo asekuracyjne wypłacało renty poszkodowanym, a firma opłacała wkładki, które w zależności od stopnia ubezpieczenia i od konkurencji między Towarzystwami, były większe lub mniejsze. Zdawałoby się, że przy zmonopolizowaniu ubezpieczenia wszystkich przedsiębiorstw i nawet takich, których ryzyko wypadków jest żadne, składki asekuracyjne winny być mniejsze, tymczasem opłaty ubezpieczeniowe obecne przewyższają parokrotnie wkładki przedwojenne.

Grono przedstawicieli zainteresowanych gałęzi przemysłu, zrzeszonego w Centralnym Związku P. P. G. H. i F. badało na miejscu we Lwowie w czerwcu r. b. przyczyny niepomierne wysokich opłat.

Na szereg zapytań, dotyczących się struktury zarządu, zakresu działania, stanu finansowego, stanu majątkowego i wreszcie planu działania na przyszłość — delegacja otrzymała ogólne wyjaśnienie w przemówieniu v. -dyrektora Zakładu Ubezpieczenia od Wypadków p. Janelli.

Władzami Zakładu jest Zarząd ukonstytuowany dnia 30. III. 1924 r., składający się z równych ilości ubezpieczonych i przedsiębiorców — ogółem 44 członków. Z 22-ch ubezpieczonych 14-stu jest przedstawicieli P. P. S. i 8-iu z Ch. D. i Z. L. N. Wybory do Zarządu odbywają się w grupach według podziału na gałęzie przemysłu, których jest 15. Zarząd wybiera przewodniczącego i 2-ch zastępców, wydział administracyjny, składający się z 6-iu członków i 6-iu zastępców, po 3-ch z każdej kurji, i komisję rewizyjną z 4-ch członków i 4-ch zastępców. W skład zarządu wchodzi komisarz rządowy, mianowany przez ministerstwo, z prawami *vet.* Zarząd zbiera się parę razy do roku i rozstrzyga sprawy natury ogólnej, funkcje wykonawcze sprawuje wybrana przez zarząd dykcja łącznie z wydziałem administracyjnym, który rozstrzyga również sprawy, dotyczące ulg w składkach. Przedstawiciele grup nie są rzecznikami swych mandatariuszy i wybory do zarządu dokonywują się prostą większością głosów.

Zarząd Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków posiada centralę we Lwowie i oddziały w Krakowie, Warszawie, Łodzi i Sosnowcu, obejmujące b. Galicję, Śląsk Cieszyński, b. Kongresówkę i Ziemię Wschodnie. Ostatecznego podziału terytorjalnego na filje jeszcze nie dokonano. Zakres działalności filji polega na udzielaniu premji i inkasowaniu opłat. Renty zostają obli-

czane i wypłacane przez centralę, która prowadzi statystykę wypadków i reguluje w zależności od nich wysokość opłat, zaliczając przedsiębiorstwo do odpowiedniej klasy.

Dotychczasowa reprezentacja Zarządu obejmuje b. Galicję i Śląsk Cieszyński. Włączone obecnie do Zakładu obszary Rzeczypospolitej będą reprezentowane w zarządzie po zebraniu danych statystycznych o ilości ubezpieczonych.

Sprawy sporne rencisty do Zakładu rozstrzyga sąd rozjemczy, który składa się z przewodniczącego, 2-ch zastępców i 4-ch asesorów, 2 ch powołanych przez ministerstwo pracy i opieki społecznej i 2-ch z wyborów.

Obecna wysokość składek tłumaczy się dążeniem Zarządu do nader prędkiego wyrównania strat bilansowych, poniesionych skutkiem wojny. Należy spodziewać się, że wyrównanie to będzie odbywało się w sposób mniej gwałtowny i że składki będą wkrótce zmniejszone.

STATYSTYKA PRZEMYSŁU W POLSCE.

W № 10 „Wiadomości Statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego“ znajdujemy na str. 5 wykaz liczbowy zakładów przemysłowych, zatrudniających normalnie 20 i wyżej robotników, które były czynne w tygodniu od 27.XII. 1924 do 3.I. 1925. Wykaz podaje liczbę takich zakładów w całej Polsce na 3778 z liczbą robotników 410041. Pod względem ilości zakładów pierwsze miejsce zajmuje przemysł drzewny, drugie — przemysł włókienniczy, trzecie — przemysł metalowy, czwarte — przemysł spożywczy. Pod względem ilości robotników kolejność jest inna. Pierwsze miejsce zajmuje tu przemysł włókienniczy, drugie — metalowy, trzecie — spożywczy, czwarte — drzewny. Oto zresztą są liczby absolutne dla dwunastu gałęzi przemysłu, wyszczególnionych w „Wiadomościach“, które podajemy w kolejności liczb zatrudnionych robotników.

P R Z E M Y S Ł	I l o ś ć	
	robotników	zakładów
Włókienniczy	122 793	728
Metalowy	82 945	634
Spożywczy	56 036	524
Drzewny	43 211	778
Chemiczny	30 247	249
Mineralny	30 144	295
Budowlany	11 263	119
Papierniczy	9 442	84
Poligraficzny	7 292	151
Odzieżowy	6 519	99
Skórzany	5 119	70
Woda i elektryczność	5 030	47
Ogółem	410 041	3 778

Wielkość fabryk w przemyśle metalowym pod względem ilości zatrudnionych robotników przedstawia się podług wzmiankowanej statystyki w sposób następujący:

Ilość robotników w każdym zakładzie	I l o ś ć o g ó l n a	
	zakładów	robotników
20— 49	343	10 600
50— 99	137	10 201
100—199	78	11 212
200—299	26	6 918
300—499	21	8 840
500—990	16	13 305
powyżej 1000	13	21 869
Średnio 131	Ogółem . 634	82 945

Armatura na parę i wodę:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* Spółka Akcyjna Budowy Kociołów Parowych i Maszyn. „W. Fitzner i K. Gamper” w Dąbrowie.

Beczki żelazne:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Druty wszelkiego rodzaju:

Dąbrowski Przemysł Druciany B-cia Klein w Dąbrowie Górniczej.

Dźwigniki—Łańcuchy:

Bracia Jenike, inż., Warszawa, Aleja Jerozolimska 20 tel.: 29-64 i 220-00.

* Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Warsz. Fabr. Masz. windowych „Sila”, Chłodna 5, tel. 47-78.

Garnki i przewody rurowe:

Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Garbarskie maszyny:

B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Gryzarki:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Gryzarki uniwersalne:

Fabryka maszyn i odlewnia żelaza Waldemar Krusche i S-ka w Pabjanicach.

* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Gwoździarki i ciągniki:

B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Imadła:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Imadła ślusarskie kute:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Kalandry:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Konstrukcje żelazne:

Inż. Gniazdowski i Janiszewski Sp. Akc. w Lublinie.

* S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Konstrukcje żelazne, schody, ciepłarnie:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Koła wozowe o obręczach prasą nasadzanych:

Fabryka Kół i Wozów M. Margulies Płock.

Kotły parowe:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Kuto lane odlewy:

Inż. Gniazdowski Janiszewski, Sp. Akc. w Lublinie.

Kuźnie polowe:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Liny stalowe—Drut stalowy:

Bracia Jenike, inż., Warszawa, Aleja Jerozolimska 20 tel.: 29-64 i 220-00.

Lokomobile przemysłowe:

Nitsche i S-ka, Fabryka Maszyn w Poznaniu.

Łańcuchy elektryczne spawane i patentowane (Victor) do celów gospodarczych i technicznych:

Dąbrowski Przemysł Druciany B-cia Klein w Dąbrowie Górniczej.

Łańcuchy rolkowe:

Do samochodów ciężarowych, osobowych i motocyklowych. Łańcuchy Galla do transmisyj i przegubowe, Fabryka St. Kubiak, Warszawa, Hrubieszowska 9 tel. 75-44.

Łańcuchy „Galla”:

Transmisyjne, ciężarowe i rolkowe wszelkich wymiarów. Bracia Mencil. Fabryka Wrobów Żelaznych. Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża 3, tel. 13-83.

Maszyny rolnicze:

Nitsche i S-ka, Fabryka Maszyn w Poznaniu.

Młocarnie szerokomłotne syst. „Jaehne”:

Fabryka maszyn i odlewnia żelaza Waldemar Krusche i S-ka w Pabjanicach.

Maszyny ceglarskie:

B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Narzędzia do obróbki metali:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Nity blacharskie saskie:

Dąbrowski Przemysł Druciany B-cia Klein w Dąbrowie Górniczej.

Obrabiarki do metali i drzewa:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Odlewy żelazne:

Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Odlewnie żelaza:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Odlewnie żelaza i metali:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Okna żelazne:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

* Krawczyk i S-ka w Zawierciu.

Okna żelazne i drewniane z własnym okuciem fabrycznym:

Jan Broda, Toruń.

Okucia budowlane i meblowe:

Jan Broda, Toruń.

Pędnie:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

* Krawczyk i S-ka w Zawierciu.

* B-cia Steinberg i S-ka, w Warszawie Wronia 80.

Piece żelazne syst. powolnego spalania:

Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Pompy:

Brandel, Witoszyński i S-ka, Grochowska 37.

Prasy ekscentryczne, frykcyjne i balansowe:

B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Prasy, tłoczarki cierne:

mimośrodowe i balansowe:

B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

* B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

* Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Prasy mimośrodowe:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Sikawki i narzędzia ogniowe:

Bracia Mencil, Fabryka Wrobów Żelaznych i Sikawek. Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża 3, tel. 13-83.

Sprężyny do mebli:

Dąbrowski Przemysł Druciany B-cia Klein w Dąbrowie Górniczej.

Śruby, nakrętki, nity:

Bartelmuss i Suchy. Bielsko (Śląsk).

Śruby:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Strugarki:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46

Suwnice:

Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Suwnice (krany) mostowe, przesuwne, dźwigi pionowe-elektryczne, transmisyjne, ręczne:

Inż. Gniazdowski i Janiszewski, Sp. Akc. w Lublinie.

* Bracia Jenike, inż. Warszawa, Aleja Jerozolimska 20 tel.: 29-64 i 220-00.

* Warsz. Fabr. Masz. windowych „Sila”, Chłodna 5, tel. 47-78.

Taczki żelazne 75 i 100 litr. pojemności:

Jan Broda, Toruń.

Tokarki:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

* Traki i wszelkie obrabiarki do drzewa:

„Unia” Zjednoczone Fabryki Maszyn Tow. Akc. Oddział: C. Blumwe i Syn, Bydgoszcz-Wilczak.

* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Turbiny wodne syst. Francis’a o wysokim współczynniku pożytecznego działania

L. Warwasiński, J. Wojakowski i Sp. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza w Noworadomsku.

Urządzenie do motorów na gaz ssany (generatory):

Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Wagony wąskotorowe osobowe i towarowe:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Walce żeliwne utwardzone:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Wialnie do czyszczenia zboża:

Fabryka Maszyn Rolniczych M. Margulies Płock.

Wiertarnie kolumnowe szybkoobrotowe:

Najnowszego typu. L. Warwasiński, J. Wojakowski i Sp. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza w Noworadomsku.

* Fabryka maszyn i odlewnia żelaza Waldemar Krusche i S-ka w Pabjanicach.

* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Wiertarki:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

WYDAWCA: W imieniu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych: Dyrektor Zarządzający inż. S. J. Okolski.
REDAKTOR inż. Maurycy Chorzewski.

CENY OGŁOSZEŃ: Cała strona złp. 180; pół strony złp. 100; 1/4 strony złp. 60; 1/8 strony złp. 40;
Drobne ogłoszenia: tekst 3 wierszowy 30 zł. kwartalnic; za każdy wiersz dodatkowo 5 zł. kw.
Członkowie Związku zamawiający ogłoszenia bezpośrednio, otrzymują stosowny rabat.